

קהל עדת ישורון

י ר ו ש ל י ם

בס"ד

שעור מורה מוריננו הרב יהודה גנס שליט"א שבת מטות - מסעי תשע"ח :

האם בשנה זו נוהגים דיני שבוע שחל בו תשעה באב

- א. הנה תיקנו חז"ל להתאבל בימים אלו, כדי לשים על לב שעוונותינו גרמו לכל אשר אירע לנו וחסרים אנחנו, וככל שמתקרב הצום כן חמורים יותר דיני האבלות.
- ב. והנה ככל שארכו הדורות החמירו יותר בדיני האבלות, ונראה שביאור הענין הוא לא שמפני שדורות האחרונים הוכשרו מדורות קודמים החמירו הם יותר, אלא אדרבה ככל שמתרחקים מהחרבן יש צורך יותר בפעולות חיצוניות לעורר את הלבבות.
- ג. והנה מדינא דגמ', משנכנס אב ממעטים בשמחה וכו' ואין נושאים נשים וכו', ובשבוע שחל בו אין מכבסים ומסתפרים, ומבשר ויין יש להימנע בסעודה המפסקת, ומרחצה רק ביום הצום.
- ד. ואמנם מנהגנו להימנע מתספורת מ"ז בתמוז וכן מנישואין, ומכיבוס ורחצה מ"ח אב, וכן מבשר ויין, וא"כ לדין כמעט שאין הבדל בין דין תשעת הימים לדין שבוע שחל בו ת"ב.
- ה. ואעפ"כ מצינו גם לדין בכמה הלכות שחמורים בהם דיני שבוע שחל בו מאשר דיני תשעת הימים: א] כיבוס למי שאין לו אלא חלוק אחד.¹ ב] כיבוס לקטנים לשיטת הח"א.² ג] כיבוס לגוי.³ ד] בשר ויין בסעודת מילה לכל המזומנים לסעודה לשיטת הרמ"א.⁴ ה] נטילת צפרנים [אליבא דהמחמירים בדבר⁵]. ו] תפירת בגדים לאחרים⁶ [כשקיבלם התופר קודם ר"ח]. ז] תספורת לבעל ברית [לשיטת הנודע ביהודה⁷].
- ו. ויש לדון איך הדין בשנה זו שצום ת"ב חל בשבת ונדחה ליום ראשון האם נוהגים דיני שבוע שחל בו או לא, והנה בירושלמי מפורש שבשנה זו לא נהגו דיני שבוע שחל בו וכ"כ הרי"ף והרא"ש⁸, ואמנם יש מן הראשונים⁹ שכתבו שנהגו להחמיר בזה, ובשו"ע¹⁰ הביא את ב' הדיעות, ומשמע שנקט מעיקר הדין להקל בדבר¹¹.
- ז. והנה פשוט דאף המחמירים לא החמירו מדינא אלא ממנהג, אחר שבירושלמי מפורש שיש להקל בזה, [ואף שדברים שבצינעא לדין נהגו בשבת¹², וא"כ לכאור' חלה אבלות דתשעה באב בצינעא בשבת זו, ואמאי לא יחשב כל השבוע כשבוע שחל בו, די"ל דסוף סוף עיקר האבלות לא נהגא בשבוע זה].
- ח. ויש לעיין א"כ אם אנחנו בני אשכנז נהגנו להחמיר השנה בשבוע הבא כדין שבוע שחל בו לענין הנ"מ הנ"ל¹³, ובפשטות מכיון שרוב הדברים אינם שכיחים כ"כ, א"כ כל זמן שלא שמענו שנהגו

¹ מ"ב תקנ"א כ"ט.

² שם ס"ק פ"א.

³ שם ס"ק מ"ג.

⁴ שם סעיף י'.

⁵ שם ס"ק כ', ומפורש בא"ר ובקיצוש"ע דלא החמירו אלא בשבוע שחל בו.

⁶ שם סעיף ז', בבה"ל ד"ה ונהגו.

⁷ מה"ק או"ח סי' כ"ח, אמנם החת"ס תשו' קנ"ח כתב דעלמא דבר להקל אפי' בשבוע שחל בו. [ובשם בעל שבת הלוי כתב להחמיר כל בין המצרים, וצ"ב].

⁸ שילהי תענית.

⁹ הסמ"ג והסמ"ק.

¹⁰ שם סעיף ד'.

¹¹ שאת הדיעה המקילה הביא בסתמא ואת הדעה השניה בשם יש מי שאומר.

¹² רמ"א תקנ"ד י"ט.

¹³ ואמנם לענין בשר ויין במילה עיין מג"א ס"ק ל"ה דלכו"ע יש להקל.

קהל עדת ישורון

ירושלים

כך לית לן מנהג ונקטי' כעיקר הדין שאין השנה דין שבוע שחל בו ואפשר להקל בכל הנ"ל¹⁴, וכן כתב להדיא בא"ר¹⁵, ולדינא עדיין צ"ע בכל זה.

---

¹⁴ אמנם דברי הא"ר והמ"ב לפי"ז קצ"ע דכתבו לגבי צפרנים, שאף למחמירים לכבוד שבת אפשר להקל, וכגון בחל ת"ב בשבת, ולהנ"ל הלא בלא"ה לא מיקרי שבוע שחל בו, ואלי כוונתם לנוהגים כמנהג ספרד, וצ"ב...
¹⁵ אמנם ע"ע בדגמ"ר תקנ"א סעיף א' שדייק מהמהרי"ל והרמ"א להחמיר בזה, עייש"ה [ועיקר דבריו קצ"ע דבשבת ובבגדי שבת ודאי שאין איסור מעיקר הדין, וי"ל קצת].